

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Katoš tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne petitvrste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Ne zapre reklamacije so poštne proste.

Huda obsodba.

Moč nemškega naroda propada. To opazujemo tudi mi ob naših nemško-slovenskih mejah. Z lastno močjo Nemci ne napredujejo več in ne prodirajo. Širi se nemštvo samo s poturicami, z odpadniki od slovenskega ljudstva. Pač pa vidimo, da se mlada in žilava slovenska moč ob meji med Radgono, Spielfeldom in Mariborom že krepko zajeda v nemško telo. Tudi Nemci to vidijo in čutijo. Zato so si ustanovili zloglasno »Südmarko« in ob mejah z njeno pomočjo začeli naseljevati — nemške protestante iz rajha. Glavni naskok pomembnevalne politike mora občutiti št. Ili v Slov. goricah. Že blizu milijon so vrgli Nemci v št. Ili, toda hvala Bogu, Slovenci se še držijo. Pač pa je začel smrad gnjilobe prihajati iz nemškega tabora v št. Iliju in v okolici. To nam je pokazala sodnijska obravnava dne 6. t. m. v Mariboru.

Zakonska dvojica Seifert je kupila Puksekovo posestvo pri Zgornji Sv. Kunjoti. Doma sta iz Badenskega, kjer jih je vlovil südmarkin agent ter jima slikal nebesa ob nemško-slovenski meji. Stariši so ju svarili, toda izseljevalni nagon jih je že imel v krempljih. Posestvo je stalo 27.000 kron. Od tega bi naj ostalo vknjiženega 13.500 K kot dolg hranilnici, 2500 K bi naj Seifert izplačala, 2000 bi darovala »Südmarka«, a ostalo bi se naj odplačevalo v letnih obrokih. Toda darilo »Südmarke« je — goljufija, kajti za vsoto, ki jo podeli »Südmarka«, se posestvo višje ceni. Ko sta prišla zakonska Seifert, sta takoj uvidela, da sta ogoljufana. Sedem oravov najboljših zemlje je bilo že prej odprodano. Gozd je bil skoro popolnoma posekan, njive izrabljene, travniki zanemarjeni; hiša in gospodarsko poslopje je bilo v najslabšem stanju, svinjskega hleva sploh ni bilo, istotako ne kurnika in nobenega stranišča. Ker sta se upirala, se je sklenila z njima najemninska pogodba. Plaćevati sta morala »Südmarki« visoko najemnino letnih 1200 K. Ves svoj denar sta vtaknila v gospodarstvo, toda zaman, stroški so bili preveliki. Zato sta odpovedala najemnino. Toda »Südmarka« jih je pregovorila, naj še ostaneta vsaj čez zimo. In ostala sta.

Toda kaj je naredila sedaj plemenita nemška »Südmarka«. V sredi zime je najemnikoma naenkrat odpovedala ter zahtevala, da odideta z vsem v 14 dneh. Sredi zime in v 14 dneh. Zdaj sta se zatekla k sodišču ter zahtevala, da se odloži rok do 16. marca. Sodišče jima je ugodilo ter s tem obsodilo — »Südmarko«. Kmetica Seifert je pri sodnijski obravnavi izrekla proti zastopniku »Südmarke« te-le besede: »Šindeli! Najprej izvabite ljudi z neresničnim opisovanjem iz domovine, potem pa jih spravite ob to, kar so si težko pridrali in prihranili. Fej, sramovati bi se morali!«

Govorimo s pravimi narodnimi dejanji!

Slovenci radi tožimo, pa premalo jih je, ki bi z dejanskim delom kaj žrtvovali se za ljudstvo. Naša organizacija je bila, ki je vedno kazala na pot teh žrtv, ona je dvignila ljudsko izobraževalno delo, ona je prva dvignila s tem pravo slovensko narodno samopomoč. Če bi razvoj slovenskega ljudstva bil odvisen od liberalnih omizij in liberalnih redakcij, bi zavednost slovenska še do tja ne segala, kamor sega ljubljanska megla. Ogromna večina dejanskega narodnega dela leži na ramah naših somišljenikov — posebno slovenskih duhovnikov na Koroškem in na mladem našem naraščanju na spodnještajerskih mejah. Sedanja položaja slovenskega naroda pa kliče še vedno več moči na to delo. S tem delom se praktično pripravljamo bodočnost našega naroda. Vse drugo delo in vsi nastopi ne bodo imeli sedaj mnogo vspeha. Naše mnenje je: v prvi vrsti vsi, ki čutite količkaj moči v sebi — na pomoč naši izobraževalni organizaciji, na pomoč »Slovenskim krščanskim socialnim zvezam« na Koroškem, Štajerskem, Primorskem in Kranjskem! To delo naj se pomladi, oživl! Podrobnega dela

Delavci podrobnega dela res ne bodo preveč svetili, pa imeli bodo zavest, da so kaj resnega in resničnega storili za bodočnost svojega naroda. Na še večje delo pa tudi za »Slov. Stražo!« Vprašajte obmejne Slovence, kdo največ sedaj dela za koroške Slovence. Dobili bode odgovor: »Slovenska Straža!« Nanjo se opirajo obmejni Slovenci v prvi vrsti, od kričavih slovenskih liberalcev so dobili doslej samo prazne besede in mnogo bridkih skušenj in prevar. Z vsakim darom »Slovenski Straži« koristite narodu več kot z najbolj plamtečim narodnim govorom! Najboljša slovenska dejanja so podrobno narodno delo, zato se mora v tem oziru storiti vse, kar je v močeh Slovencev, ki nesebično ljubijo svoj narod in bodočnost slovenskega naroda bo drugačna, kakršno si mislijo naši narodni nasprotniki!

Liberalci, narodni škodljivci.

Kadarkoli »Slovenec« odločno povzdigne svoj glas za pravice slovenskega naroda, takoj pridejo liberalni listi in kriče: »Vidite, »Slovenec« pravi, da S. L. S. ne stori svoje dolžnosti«. Tako izrabljajo liberalci vsako besedo za svoje napade, če mi konstatiramo, da Slovenci nimamo vsled pritiska močne nemško-narodne parlamentarne zveze in deloma tudi nemških krščanskih socialcev vselej vspehov pri najprimitivnejših narodnih zahtevah, in zahtevamo, da se z ozirom na to strune napo, tedaj liberalni listi nimajo nujnejšega, da to samo strankarsko izrabljajo. Liberalni listi pri tem otvorijo ogenj na stranko, ki narodni naši poziciji ne boode koristil. Taka je resnost liberalne politike.

Taka je sedaj ena stran liberalnega časopisa. Na drugi strani nas pa zmerja s »hinavci«. Na drugi strani se liberalci pokajo na narodna prsa, da kar — otlo doni. Na papirju so vam ti ljudje narodnjaki, da se blišče v vseh treh narodnih barvah, tam kjer imajo sami moč, pa Nemcem povsod popuščajo. Pri poročilu iz zadnje seje dež. odbora smo to posebno občutili. Deželni odbor odklanja zahtevo nemških tržiških tovarnarjev po nemških računih in dopisih, — mestni magistrat ljubljanski pa sipa Nemcem samonemške račune. Na mestnem magistratu ljubljanskem se v času, ko Slovenec na celovškem kolodvoru ne dobi niti voznega listka v slovenskem jeziku, vabijo k obč. seji nemški občinski svetniki s samonemškimi vabilii. Zadnjič je celo »Dan« kaj značilno konstatiral o poslovanju na mestnem magistratu: »Prošnje »Schulvereinskega« otroškega vrtca se vedno takoj in ugodno rešujejo. To se je zgodilo v kulturnem središču v »beli« Ljubljani. — Mi pa k temu pravimo: pripravljajte se v Ljubljani, v katere imenu kričita »Dan« in »Narod«, še nekaj hujšega! V času, ko se slovenskim otrokom na meji pod kaznijo prepoveduje slovensko govoriti, se v Ljubljani pripravljata zgradba nove mestne nemške šole na mestne stroške!

In sedaj vprašamo resne ljudi: Ali moremo skupaj s takimi ljudmi, ki se ob resnih trenutkih tako obnašajo? Nam je bilo vedno resno in pošteno za koristi slovenskega naroda, zato nam naša vest velevala, storiti samo eno: S. L. S. bodi močna dovolj, da ji bo mogoče sami vspešno se boriti za slovenske interese, kljub temu, da ji ravno takozvani narodni kričarji ob vsakem njenem koraku za narodne koristi mečejo polena pod noge. Kranjski liberalci doslej obmejnimi Slovencem še niso nikdar pomagali in s svojim obnašanjem jim tudi sedaj samo škodujejo.

Iz Ljubljane.

Ij Najnovejša sokolska protica, zena demonstracija. Slovenski Sokol vedno bolj kaže, da je udinjan svobodomiseltvu. Svobodomiseltvu je glavni cilj boj proti križu. Proč od križa, je bojni klic svobodomiseltva. Da bi svobodomiseltstvo doseglo svoj cilj, se uriva v razne organizacije, ki so bile časih splošno narodne; pri tem računa

organizaciji, lahko dobra maska za namevne svobodomiseltstva. Res se dobe še dobri ljudje, ki jih spomini na stare čase sokolstva begajo, da ne vidijo sedanjega razvoja teh društev. Te dni pa je slovensko sokolstvo pričelo na nastopom, ki bo menda tuči največjim naivnežem odprl oči. V soboto je bil pogreb g. nadsvetnika Višnjikarja. Udeležil se je pogreba tudi ljubljanski Sokol. Dosedaj je bila vedno navada, da je mrtvaški spreved otvoril križ, za njim so šla društva in druge korporacije. Sokol pa je sedaj nakrat zavzel stališče, da hoče iti pred križem, da za križem ne gr. in tako je demonstrativno proti križu slovenski Sokol v soboto dne 7. februarja prvičkrat nastopil. Ne vemo, če bodo take demonstracije ljube zalujočim, katerih tolažnik v bridkih urah je ravno Križani, ne vemo, če bo namestu Njega, jim duše lajšala sokolska demonstracija. Beležimo to najnovejšo sokolsko demonstracijo in najodločnejše proti njej protestiramo. — Pri stavljamo, da se je zgoraj omenjene demonstracije udeležil tudi ribniški Sokol.

Balkanskega vprašanja treli del.

Balkansko vprašanje, ki je tako velikega pomena za našo državo, je stopilo danes v svojo tretjo fazo.

Začetkom leta 1912. se je pod protektoratom Rusije sklenila balkanska zveza med Srbijo, Bulgarijo in Grčijo, koncem leta pa je izbruhnila vojna zoper Turčijo, ki se je začetkom leta 1913. končala s tem, da je Turčija v predmirovnem protokolu zaveznikom odstopila vse svoje evropske province do erte Enos — Midia. Medtem je trozveza, da razbije balkansko zvezo, ki jo je Rusija ustvarila, neposredno, pa tudi v interesu Avstrije in Italije, ustanovila neodvisno Albanijo, ki bi se bila imela po načrtu zaveznikov med Srbijo in Grčijo razdeliti. Obenem je tudi dosegla, da se je pripadnost egejskih otokov položila v roke veselilam, ker je Italija upala, da se ji na ta način morebiti le posreči obdržati takozvano dvanajsterootočje, zasedeno od Italije od početka libijske vojske.

Posledica ustanovitve samostojne Albanije je bila ta, da so se balkanski zavezniki sprli. Srbija in Grčija, oškodovani ob jedranskem morju, sta iskali odškodnine v Makedoniji, ozir. Trakiji, ki sta bili v glavnem namenjeni za Bulgarijo. To priložilo je izrabila Rumunija, da ugrabi Bulgarom Dotrudžo in prišlo je do vojske med zavezniki sredi leta 1913. Konec je bil bucareški mir, ki je Balkan v glavnem porazdelil po željah Rumunije, ki je v tem oziru zasledovala popolnoma samosvojo politiko. S tem pa se je okoristila že popolnoma poražena Turčija in si vzela nazaj Odrin.

Bulgarija, globoko prevarana v vseh svojih načrtih in pričakovanjih, je spremeniila vsled tega svojo rusofilsko politiko in se naslonila na Avstrijo. Ker se ji ni posrečilo doseči revizije bucareškega miru potom veselil, se je ozrla po Turčiji. Ta je namreč imela obračunati še z Grčijo. Sicer je sklenila tudi z njo mir kakor ga je z Bulgarsko, ko pa je prišlo vprašanje egejskih otokov na vrsto, je začela brusiti sabljo in se dogovarjati z Bulgarijo. Bila je nevarnost, da Turčija in Bulgarija bucareški mir izprevržeta. To pa ni bilo po volji Rusiji, ki se silno boji vsega, kar bi moglo zadeti Srbijo, njeno najljubšo varovanko. Začele so se znane konference v Peterburgu, kojih posledica je nov dogovor med Srbijo, Grčijo in Rumunijo, v prvi vrsti zato, da se Turčija oploši, kar se je tudi doseglo. To je sedanja, tretja, faza balkanskega vprašanja.

Kaj se pride, je v božjih rokah, da se pa precej predvideti. Tiče se pač v prvi vrsti naše države. Kar se je dozdej na Balkanu doigravalo, sicer ni v našo korist, pa tudi ne v našo škodo. Moralna izguba Avstrije na Balkanu je res da velikanska. Danes tudi Rumunija in Grki niso naši prijatelji, Srbija, avangarda Rusije, je močna, Bulgarija, ki bi se dala lažje za nas pridobiti, je in ostane oslabilena. Zdal je veliko

gariji zgodi. Tam se borita dve struji: avstrofilska, ki želi velike Bulgarije v škodo njenih sosedov, v prvi vrsti Srbije, in rusofilska, ki hoče balkansko zvezo v družbi z vsemi sosedi, izvenzemski Turčije. Če bi se ta reč uresničila, ni samo Turčija vnovič v nevarnosti, ampak bi se poželjivi pogledi Balkancev začeli ozirati tudi po naši državi. Dogodki, ki se bodo zdaj na Balkanu razvijali, so zato za nas velikanske važnosti in jih bo treba opazovati z veliko resnobo in pazljivostjo, dasi se bucareški mir za dogleđen čas ohrani. Odločitev glede nadaljnjega razvoja stvari leži zdaj v Sofiji.

Kam jadrarno?

Pogled v prihodnost držav je strašen. Dve reči rastejo silno hitro in žugata udušiti zlasti Evropo. Te dve reči sta vojaško breme in državni dolgovi. Oglejmo si danes samo te. Leta 1800 so imele države okroglo 12 in pol milijarde dolgov; leta 1850 že 42 in pol milijarde; leta 1900 pa 156 in pol milijarde; leta 1910 je bilo pa že 229 in pol milijarde dolgov, to je 229.000 milijonov frankov ali 217.000 milijonov K državnih dolgov. Ta dolg pa še vedno raste in sicer silno hitro in vedno hitreje, tako da bomo kmalu pri 250 milijardah.

Če bodo v tem razmerju rastle dolgovi, ne bo končno od dohodkov države za druge namene ničesar ostalo. Vse države se zatekajo na Francosko, kot v najbogatejšo državo na svetu po denar. Ogromno bogatstvo Francoske sloni na izredni delavnosti in štedljivosti prebivalstva. Bogatstvo pospešuje rodovitnost zemlje, vinska kultura, luksuzindustrija, ki nadkrijuje vsa enaka podjetja drugih držav. Francozi imajo naložen svoj denar v inozemskih vrednostnih papirjih; Francoska je upnik celega sveta. Tako imajo Francozi v inozemskih papirjih naloženih čez 50 tisoč milijonov frankov. Dva tisoč milijonov frankov znašajo vsako leto obresti od tega kapitala, če računamo samo 4%, ki na Francosko nazaj prihajajo. Te obresti morajo inozemska industrija, inozemska podjetja plačevati Franciji. Pri znani štedljivosti Francozov ostane ta velikanski znesek dva tisoč milijonov zopet obrestonosno naložen. Odtod je razumljiv ta skoraj neusahljivi vir francoskega narodnega bogatstva, ki ravno sedaj z milijardnimi posojili preskrbuje skoraj vse evropske države razun Avstrije in Nemčije, katerim je iz političnih ozirov zaprt francoski denarni trg. Vsled tega bogatstva je pa tudi francoski vpliv na gospodarstvo in politiko izvanreden. V politiki se čuti francoski vpliv na mednarodni položaj posebnost v zadnjih letih. Še večji je pa ta vpliv na gospodarskem polju, posebnost v lastnem interesu, odkar se Francija drži pricipa, da posodi le oni državi svoj denar, ki ob enem tudi podpira njeno industrijo. Avstro-Ogrska je ob balkanski vojni največ trpela. Najvažnejša industrija države, železnica, je silno trpela. Nastala je depresija, kakor že dolgo ne, in pri tem denarna stiska, ker so se državi odrekli inozemski viri posojil. To neugodno stanje trajalo bo še naprej, sosebno ker sta Francija in Anglija nam nasprotni, Nemčija pa ima sama toliko denarnih potrebščin, da Avstrije nikakor ne more financijelno izdatno podpirati. Zato bo morala naša država biti zadovoljna, če bo dobila pod menj ugodnimi pogoji za najnужnejše potrebščine posojilo. Najboljši dokaz je obrestovanje naših industrijalnih papirjev. Papirji najboljših naših podjetij se komaj obrestujejo s 4%.

Kljub vsem tem žalostnim našim skušnjam se merodajni krogi ne streznejno. Stari kurs nezadovoljnosti narodov v Avstriji vsled sistematicnega zatiranja manjših narodov na račun Nemcev, Italijanov in Madjarov se nadaljuje. Kdo bo tedaj pričakoval zboljšanja teh žalostnih razmer, dokler narodi v Avstriji svoje najboljše moči izčrpavajo v medsebojnem boju? Vlada pa, namesto da bi skrbela za mirni, dosledni razvoj naših bogatih zakladov, porablja vsa svoja moč za to, da...

ture in protežira krivično in sebično tuje interese na škodo svojih zvestih podani-kov.

Dnevne novice.

— **Velikašten shod obmejnih Sloven-
cev** se je vršil dne 8. februarja 1914 v Sel-
nici ob Muri. Nad 200 zborovalcev je pro-
testiralo nakani šulferajna ustanoviti v Sel-
nici nemško šolo. Govorili so poslanec Iv.
Roškar, kaplan Živornik in urednik Ze-
bot. Stari ljudje so rekli: tako lepega shoda
še nisem videl. Tako lepih govorov še
nisem slišal. Shodu je predsedoval gospod
Hauc, župan iz Ceršaka, podpredsednik je
bil selniški župan g. Ferlinc. Uspeh shoda
je velikanski.

— **Dve lepi zmagi.** Za župana v di-
čnem obhopskem Framu je bil izvoljen
6. febr. dosedanj župan, vrli Slovenec,
Karol Černe. Pri zadnjih volitvah se je raz-
neslo v svet, da so si priborili nemškutarji
čest odborniških mest, torej polovico. Vo-
liten župana pa je pokazala nasprotno. Na-
rodnjak g. Černe je dobil 9 glasov, 3 gla-
slove pa Nemec Böhm. Pristaš K. Z. g.
Lešnik je izvoljen za obč. svetovalec. —
Za župana v Morju pri Framu pa je izvo-
ljen dolgoletni župan g. M. Koren, res pra-
va katoliško-slovenska korenina. Tudi za
svetovalec so izvoljeni sami našinci. Fran-
čanom in Morjančanom iskreno čestita-
mo!

— **«Mladost»** prva številka je izšla
v torek. Kdor jo ne dobi pravočasno, naj
reklamira. Druga in tretja številka izideta
skupaj v marcu.

— **Organizirani šnopsarji.** Ko je pred-
sednik mariborske «Svete vojske» č. g.
dr. Kovačič, predaval predzadnjo nedeljo
na protialkoholnem zborovanju v Ormožu,
so navreli v šolo, kjer se je zborovanje vr-
šilo, tudi pijani organizirani šnopsarji pod
vodstvom svojega generala Baumana. Ljud-
je so se zgražali nad posurovelostjo libe-
ralne in nemškutarske šnopsarske sodre.
Lepi družbi čestitamo! Sedaj vidimo, da se
liberalci in nemškutarji ne družijo samo ob
volitvah, ampak tudi v boju proti treznost-
nemu gibanju.

— **Šnopsarne dovolj brezalkoholne**
gostilne pa ne. Dan za dnem se dovolju-
jejo nekutarjem v mariborskem okrajnem
glavarstvu nove šnopsarije, a ko je nek
Slovenec hotel pri Sv. Trojici v Slov. go-
ricah otvoriti brezalkoholno gostilno, je
glavarstvo ubogalo trojsko nemškutarijo,
ter je odreklo koncesijo.

— **Celjski okraj.** Notranje ministrstvo
je naznanilo dr. Korošču, da je nakazalo
sporazumno s finančnim ministrstvom 40
tisoč kron za one, ki so v celjskem okraju
lani imeli škodo vsled mraza in toče.

— **Mornariški častniki za nemški**
«Schulverein». V nekem nemškem dnev-
niku je čitati, da so nekateri mornarični
podčastniki ob priliki nekega popiva-
nja darovali nekaj kronic za nemško
bojno društvo «Deutscher Schulverein»,
kar se večkrat dogaja. Za nemško boj-
no društvo pravimo zato, ker to res ni
več obrambno društvo, katero ima na-
men gledati na to, da se nemški otroci
ne poslovenijo, ampak ima imenovano
društvo skoro izključno le namen deco
drugih narodnostij ponemčevati. Na-
čeloma bi bilo pač najbolje, da bi se vo-
jaštvo sploh vzdrževalo sodelovanjem pri
enakih družtvih. Ker je pa to pri Nem-
cih že splošno v navadi, bi pa morda ne
škodilo, ko bi se tudi naši fantje pri vo-
jakih pri gotovih prilikah spomnili na-
še «Slovenske Straže», kateri se gotovo
ne more očitati, da je bojno društvo na-
pram drugim narodnostim, ampak sku-
ša narodu le to ohraniti, kar je in kar
je že bilo njegova last. Enaka pravica
za vse!

— **Pozno svobodomiselnostno spoznanje.**
Bivši francoski ministrski predsednik Cle-
menceau, ki je vodil najstrupenejši boj
proti veri in krščanski cerkvi, je objavil
zbirko člankov, ki jih je zadnji čas napisal
v svojem listu «L'homme libre». Med dru-
gim pravi: «Dolgo časa smo mislili in mno-
go jih še danes misli, da znanje človeka
usposablja hoteti dobro. Toda prvič, du-
ševna neopakovost ljudi ne pripušča enake
izobrazbe; drugič, kako velika je pot od
znanja do hotenja! Človeka je treba pred-
vsem izobraziti, da hoče in dela dobro.»
Tako uči tudi tista cerkev, katero je Cle-
menceau tako ljuto preganjal.

— **Okrajni glavar na Štajerskem** je po-
stal okr. nadkomisar dr. Rihard pl. Helly.

— **Glavni nabori na Slov. Štajerju.**
Dopolnilni okraj Maribor (47. pešpolk): Iv-
nik 2. in 3. aprila; Nemški Louč 4. in 6.
aprila; Arvež 16., 17. in 18. marca; Lipni-
ca 20., 21., 23. in 24. marca; Maribor (me-
sto) 14. in 15. aprila; Rače (Maribor-desni
breg) 16., 17. in 18. aprila; Ranca-Pesni-
ca (Maribor-levi breg Drave) 20., 21., 22.
in 23. aprila; St. Lenart v Slov. goricah 24.,
25. in 27. aprila; Slov. Bistrica 28., 29. in
30. aprila; Čmurek dne 26., 27. in 28.
marca; Radgona 30. in 31. marca. — Do-
polnilni okraj Celje (87. pešpolk): Celje
(mesto) 27. marca; Celje (okolica) 28. 30.,
31. marca in 1. aprila; Šmarje 20. in 21.

marca; Laško 2., 3. in 4. aprila; Vransko
22. in 23. aprila; Mozirje 20. in 21. aprila;
Ljubno 18. aprila; Konjice 23., 24. in 26.
marca; Ljutomer 4. in 5. marca; Gornja
Radgona 2. in 3. marca; Ptuj (mesto) 6.
marca; Ptuj (okolica) 7., 9., 10., 11., 12. in
13. marca; Ormož 14. in 16. marca; Roga-
tec 17. in 18. marca; Sevnica ob Savi dne
6. aprila; Kozje 7. in 8. aprila; Brežice 14.,
dne 15. in 16. aprila; Šoštanj dne 24. in 25.
aprila; Slov. Gradec 27. in 28. aprila; Ma-
renberg 29. in 30. aprila.

— **Zborovanje obmejnih slov. kmetov.**
V nedeljo 25. jan. je zborovalo v Jarenini
katol. slov. politično društvo za obmejne
kraje. Do 100 kmetov se je zbralo, kljub hu-
demu mrazu. Zborovanje je vodil šentiljski
župan g. Thaler. V otvoritvenem govoru
se je predsednik v navdušenih besedah
spominjal rajnega dež. odbornika prof. Fr.
Robiča. Nato je poročal drž. in dežel. posl.
Roškar o dežel. in drž. zboru. Zborovalci
so stavili važna vprašanja na g. poslanca,
ki je točno odgovarjal, posebno glede seka-
tur davč. uradnikov. Govorili so še preds.
Thaler, kaplan Razborkin in uredn. Žebot.

— **Odlikovanje.** V nedeljo 1. t. m. je
polnoštevilno zbrani občinski zastop dr.
Pamešah soglasno izvolil poslanca dr.
K. Verstovška za priznanje njegovega
neutrudljivega delovanja častnim obča-
nom. Čestitamo!

— **Tudi mi smo tukaj.** Zanesljiva po-
ročila pravijo, da bo ogrska vlada z Ru-
muni v kratkem res sklenila spravo. Ka-
kor je dejstvo samo na sebi pozdravljati,
mora dobrega Avstrijca vendarle srce bo-
leti, če vidi, da je ta sprava posledica pri-
tiska zunanje države na našo monarhijo in
rumunskega iredentizma. Grof Tisza po-
spešuje spravo posebno še zato, ker Ru-
sija prav sedaj kuje novo balkansko zvezo,
v katero vabi tudi Rumunijo. Kaže se pa
tudi, da je kompromis med Ogrsko in Hr-
vatsko, kljub temu, da ni Hrvatov veliko
prinesel, odkritosrčno mišljen. V tem mne-
nju nas potrja predvsem srbsko časopisje,
ki pravi, da se je grof Tisza s Hrvatsko
moral pogoditi iz zunanje-političnih vzro-
kov, da konsolidira razmere na eni najne-
varnejših točk monarhije. Srbi pa že vedo,
pri čem da so, ker vodijo oni hrvatsko-srb-
sko koalicio. Isto velja za Bosno, kjer je
Bilinski Srbe, potem ko je vsled iredenti-
zma vsa njihova društva razpustil, zopet
sprjel z bogatimi darovi v avstro-ogrsko
naročje. Slovenci pa, ki smatramo svojo
usodo za trdno zvezano s Hrvati in se ču-
timo z njimi solidarne, ostanemo tiste si-
rote, kakor smo prej bili. Treba je pibiti,
da se v hrvatski javnosti v zadnjih tako
pomembnih časih ni naše ime niti imeno-
valo in da se je v hrvatskem saboru celo
od strani pravašev v njihovih državno-
pravnih deklaracijah Slovenija čisto poza-
bila. To je grenko. Zato pa nam ni treba
obupati. Opti na krščansko zavest naše-
ga ljudstva, zasledujmo politiko kulturne-
ga in gospodarskega okrepitja našega
naroda dalje, zanašajoč se na Boga in na-
se; zberimo kolikormogoče vse Slovence
v našem krogu, da bo ena misel prešinjala
vse slovenske dežele in da se bomo vsi
zavzeli za svoje pravice, naj se gre za
Kranjsko ali Koroško ali Štajersko ali Pri-
morsko.

— **Poroke.** Poročila se je v Škofji Lo-
ki gđna Angelina Wasch z g. Venclo-
m Zausinger. — Iz Frama poročajo: V pen-
deljek 9. t. m. se poroči Feliks Kodrič,
ugleden narodnjak, z gđno Marico Dob-
nik iz St. Janža na Dravskem polju.

— **Imenovan** je za primarija v bolnici
v Slov. gradu zdravnik dr. Ferdinand Ku-
nej.

— **Umrl** je v Eisenerzu višji poštni
mojster Korel Jacobi, ki je prej služil v
Pragarskem.

— **«Slovenski Sadjar».** Vsled tiskarske
stavke tudi «Slovenski Sadjar» ni mogel
iziti pravočasno, kar naj nam vlc. naroč-
niki izvolijo oprostiti. Ker so se razmere
v tiskarni te dni uredile, upamo, da izide 1.
številka če ne prej vsaj koncem prih. te-
dna, 2. in 3. štev. bomo izdali krog 20.
marca v skupnem zvezku. — Upravištvu.

— **Gospodarski shod** v Studenici pri
Poljčanah. V nedeljo dne 8. t. m. predpol-
dne se je vršil tukaj gospodarski shod. G.
potovalni učitelj je govoril v vzgoji sadne-
ga drevja in reguliranju vinogradov. Popol-
dne je pa bil političen shod, kateri je bil
nad vse sijajen. Veliki prostori g. Wirta so
bili napolnjeni. Poslanec Pišek nam je po-
ročal o državnem in deželnem zboru ter o
raznih gospodarskih zadevah. Veselilo nas
je, ko smo slišali, kako nas poslanci S. K.
Z. varujejo novih davkov in postav, ka-
tere so obrtnikom v škodo. Izrekli smo
jim našo hvaležnost in zaupanje.

— **Dvojna poroka.** Iz Male Nedelje
poročajo: Dne 11. svečana t. l. obhajata
posestnika Anton in Marija Belšak srebr-
no poroko in ravno na isti dan se poroči
njuna hčer Jožefa. Obema paroma česti-
tamo in želimo, da bi čez 25 let ta dan
zopet tako slovesno obhajala.

— **Fram.** Tukajšnji župan Carl Černe-
j se poroči z gđno Marijo Wesiak, hčerko
tukajšnjega tovarnarja.

— **Železnica Ljutomer—Ormož.** Libe-
ralci trošijo vesti po Ljutomerskem in or-

moškem okraju, da je Kukovčeva in Plo-
jeva zaslug, da se bo zidala železnica
Ljutomer—Ormož. To je laž! Poslanci na-
še stranke so bili, ki so storili potrebne
korake, da se je vlada vendar konečno od-
ločila za zidavo te prepotrebne železnice.

— **Südmarka na Spod. Štajerskem.**
«Marburger Zeitung» poroča, da je Süd-
marka na veleplodnem Spod. Štajerskem,
kateremu se obeča bogata bodočnost, do-
slej naselila nad 60 kmečkih družin. V
predznambi ima vedno veliko število
kmečkih posestev, ki bi se dala poceni ku-
piti in je društvo vedno pripravljeno iti pri
nakupu na roke resnim nemškim kupcem.
In mi? Koliko storimo za «Slovensko Stra-
žo»?

— **Poseben oddelek za narodno go-
spodarstvo** s sekcijским šefom na čelu se
ustanovi na Hrvatskem.

— **Zadnji del kranjsko-dalmatin-
ske železnice.** Železniški minister je
dr. Ivčeviću sporočil, da se bo zgrad-
ba proge Knin—Pridubič razpisala že
to spomlad.

— **Umrla** je v soboto zjutraj nagloma
Marija Postružnik, veleposestnica v Ljuto-
meru. Ranjka je bila dobrotnica cerkve in
ubogih. Pogreb je bil v nedeljo pop. Sve-
tila ji večna luč!

— **Odvetniška vest.** Dvorni in sodni
odvetnik dr. Friderik Babnik je otvoril
svojo odvetniško pisarno na Dunaju, L.,
Liebiggasse 4.

— **IV. vseslovanski čebelarški**
shod, ki bi se imel vršiti leta 1913. v
Pragi, a je bil vsled vojne na Balkanu
preložen na leto 1914., se vrši neprekl-
čno v Pragi v dneh od 7.—16. avgusta.
Obenem se priredi tudi velika čebelar-
ska razstava. Na shodu samem bodo
predavali najboljši čebelarji slovans-
skih narodov, tako da ta shod slovans-
kih čebelarjev nikakor ne bo zaosta-
jal za prejšnjimi, prirejenimi v Sofiji,
Belgradu in Moskvi. Protektorat shoda
je prevzel občinski svet kralj. stol-
nega mesta Prage. Pripravljali odbor,
v katerem so člani odborov «Deželnih
osrednjih čebelarških društev» s Če-
ške, Moravske in Šlezije, skrbi že se-
daj za to, da bi bilo slovanskim gostom
bivanje v Pragi in v celem kraljestvu
Češkem kar najbolj prijetno. Čebelar-
ji vseh slovanskih narodov bodo spre-
jeti v Pragi s pravo slovansko gosto-
ljubnostjo. Po shodu obiščejo udele-
ženci znamenitejša mesta češka, kakor
Plzeň, Tabor, Melnik, Kraljevi Gra-
dec in na Moravskem Brno. — Velika
čebelarška razstava naj poda sliko na-
predka v čebelarstvu Češke, Moravske
in Šlezije. Dolžnost naših čebelarških
organizacij je, da se v velikem številu
udeležijo te vseslovanske gospodarske
manifestacije.

— **Nov domobranski ulanski polk** na
Spod. Štajerskem. Tekom let, leta se usta-
novita še dva nova domobr. ulanska pol-
ka, in sicer eden v 3. in eden v 14. vojnem
zboru, tako da bo leta 1915 vsaka domo-
branska divizija imela svoj lasten ulanski
polk. Kot bivališče novih polkov pridejo
v poštev garnizije na Spod. Štajerskem in
Zg. Avstrijskem.

— **Smrt preganjanega sodnika.** V
Vidmu je umrl sodni svetnik iz Splita
Anton Kronja, ki je bil začasa prve
balkanske vojske v preiskavi, potem
premeščen in preteriran. Možu se je
vsled šikan predpostavljanih oblasti
omračil um.

— **Za strežniško šolo v kranjski dežel-
ni bolnišnici** se je, kakor se nam poroča,
zglasilo tudi nekaj deklet z dežele in iz
kroga tovarniških delavk. To nas prav po-
sebnostno veseli. Kajti ravno na deželi pose-
bno v krajih, v katerih je mnogo delavcev,
kakor na Jesenicah, v Idriji, v Zagorju itd.
so strežnice zelo potrebne. Kako koristno
bo vplivala taka bolniška strežnica, ki bo
po zdravnikovih navodilih, hodila od hiše
do hiše, stregla bolnikom in jim lajšala
trpljenje, ki bo poučevala matere, kako
imajo oskrbovati dojenca in kako jim pri-
pravljati hrano. Zglasite se torej vse, ki
imate veselje do tega poklica! Treba je le,
da ste dobro podkovane v osnovnih na-
ukih ljudske šole, to je, da znate gladko
brati in pisati; vse drugo se premeša z na-
darjenostjo in dobro voljo. Upoštevati je
tudi, da bodo strežnice z dežele najlažje
dobile stalne službe, ker so tamkaj najbolj
potrebne. Pri tej priliki poročamo, da se
bodo onim prosilkam, ki bi iz katerega koli
vzroka ne mogle biti vsprejete, na zahtevo
povrnili potni stroški v Ljubljano in na-
zaj. Ta poziv ne velja le za prosilke iz
Kranjske, temveč tudi za one iz drugih
slovenskih dežel. Natančna pojasnila o
vsprejemnih pogojih je dobili pri župan-
stvih in okrajnih glavarstvih, pa tudi pri
deželnem odboru Kranjskem.

— **Nove orožniške postaje na sloven-
skem Štajerskem.** Dne 1. jan. t. l. so usta-
novili sledeče nove orožniške postaje: Sv.
Margareta v Gorjiscih v radvanjski ob-
čini, v Gornji Pulskavi, v Zrečah in v Ka-
peli pri Brežicah.

— **Velik požar v Ligistu na Štajer-
skem.** Dne 5. t. m. popoldne je v trgu Li-
gist v skladišču župana in trgovca Finka
eksplozirala bencin. V skladišče so poslali

vajenca Janeza Vervarja nekaj delat, kma-
lu na to je počilo, skozi okna se je pa valil
gost dim in je švigal plamen. Trgovčev sin
Franc Decrinis je vdrl v goreče poslopje
in je prinesel vsega ožganega Vervarja iz
skladišča. Dvomijo, da vajevec ozdravi.
Poslopje je zgorelo.

— **† Umrl** je v Slov. Bistrici, dne 2.
februarja ob četrti na pet popoldne zlato-
mašnik č. gosp. Franc Petan, vpokojeni
župnik od Sv. Venčesla nad Slov. Bistri-
co. Pogreb je bil v sredo, dne 4. feb. ob
10. uri popoldne. Rajni je bil rojen dne
25. julija 1827 v Fromljah pri Brežicah,
v duhovnika je bil posvečen dne 31. jul.
1854. Svoječas je bil č. g. Petan odlikovan
s častno kolajno za 40 letno službovanje.

— **Pri občinskih volitvah** v Šoštanju
so izvoljeni Nemci. Slovenci se volitev ni-
so udeležili.

— **Dosedanje mestno pokopališče** v
Mariboru za splošno pokopavanje zapro
dne 31. marca t. l.

— **Ker je skrivala dezerterja Franca**
Selinska iz usmiljenja, je bila obsojena 74-
letna posestnica Antonija Pliberšek iz oko-
lice Slovenje Bistrice v desetdnevno ječo.

— **Kaznovalna pravica učiteljev.** Ka-
sacijsko sodišče je izdalo velevažno raz-
sodbo o kaznovanju otrok po vzgojiteljih.
Praško dež. sodišče je potrdilo rozsodbo
nekega okr. sodišča, ki je kaznovalo ne-
kega ljudskega učitelja za 10 K, ker je
udaril nekega učenca z roko po licu, češ,
da je s tem učenca in njegove starše poni-
žal. Kasacijsko sodišče je pa rozsodbo raz-
veljavilo in učitelja oprostilo in izjava v
razsodbi: Tako starši kakor tudi vzgojite-
lji in učitelji imajo pravico do gotove sile
nasproti svojim otrokom, gojencem in
učencem v vzgojevalne namene.

— **Redek pojav narave.** V Filipstiju pri
Moreniju, kjer so našli v globini pod 1000
metrov petrolej, je izbruhnila močna slana
vrela voda, ki z velikanskim šumom bri-
zga zelo visoko, šum in ropot čujejo do
10 km daleč. Okolu izliva se je že nabrala
500 metrov široka plast soli. Došli so tuji
geologi, da si ogledajo redki pojav na-
rave.

— **Nezgodna železniškega delavca.**
Iz Maribora poročajo: V torek ob 9. uri
popoldne je šel pregledovalec proge
Peter Škrbinc čez železniški most. Za-
radi megle ni zapazil prihajajočega
stroja. Stroj ga je zgrabil in sunil ob
stran. Škrbinc ima dvakrat zlomljeno
nogo. Prepeljali so ga v bolnišnico.

× × ×

— **Društveno gibanje na Sp. Štajer-
skem.** St. Ilj o Slov. goricah. V nedeljo,
dne 15. feb. po večernicah bo v «Slov.
Domu» na občnem zboru Bralnega dru-
štva govoril naš mladinski organizator
dr. Josip Hohnjec. Domačini in sosedje
posebno iz Svečine, Kungote in Spielfel-
da, pridite! — St. Jakob v Slov. goricah.
Dne 22. feb. po večernicah bo na občnem
zboru Izobr. društva pri Peklarju govo-
ril urednik Žebot.

— **Seja glavnega odbora «Slovenske**
«Straže» bo v četrtek dne 19. t. m. Prosimo
vse odbornike, da se te seje gotovo udele-
že, ker bodo na dnevnem redu važni pred-
logi.

— **Druga loterija «Slovenske Straže».**
Priprave za drugo loterijo «Slovenske
Straže» se v kratkem prično. Ministrstvo
je loterijo že dovolilo. Zrebanje bo 14. fe-
bruarja 1915.

— **Mozirje.** Izobr. društvo vabi na svo-
jo veselico, katero priredi dne 15. febr. ob
3. uri popoldan v prostorih hotela «Ilirija»
v Mozirju. Na sporedu sta dve igri: «Kr-
čmar pri zvitem rogu» in «Oh ta Polona»,
srečolov, petje in domača zabava. Vabijo
se sosedna društva in prijatelji zabave v
obilnem številu.

— **Sv. Bolkav v Slov. goricah.** Tukaj-
šnje izobr. društvo je priredilo na svečni-
co gledališko predstavo z več igrami. Vse
se je izbornostno izvršilo, kakor smo pri
priditvah tega društva že vajeni. Tudi obisk
je bil, kakor vsakokrat, tudi tokrat obil-
en. Slava igralcem in sotrudnikom!

— **St. Jurij v Slov. goricah.** V nedeljo
dne 15. svečana priredi društvo «Edinost»
v prostorih g. Kranjca predpustno veselico
in predstavo. Na sporedu je: «Kmet in fo-
tograf», «Kovačev študent», petje, srečo-
lov, šaljiva pošta itd. Prijatelji neprisljane
zabave, pridite!

— **Izobraževalno društvo v Remniku**
priredi dne 15. febr. v gostilni Grögl gleda-
liški igri: «Prepirljiva soseda» in «Krčmar
pri zvitem rogu». Začetek ob 3. uri popol-
dne. Pridite v obilnem številu.

— **Slov. Gradec.** Dne 8. svečana se je
vršil ob 10. uri popoldne občni zbor konje-
rejskega društva v dvorani okrajnega za-
stopa v Slov. gradu.

— **Mar. Nazareč.** Katol. slov. izobr.
društvo priredi na pustno nedeljo 22. t. m.
popoldne po večernicah gledališko pred-
stavo: «Drzni zrakoplovec», igra za smeh
in kratak čas; nato srečolov, kateri bode
gotovo tudi letos privabil mnogo prijate-
ljev društva. — Dne 1. marca po večerni-
cah bode pa občni zbor Katol. slov. izobr.
društva, na katerega se vabijo vsi člani
društva.